

نفت و سیاست‌های اقتصادی

www.ketab.ir

ملیحه ظاهری

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

: طاهری، ملیحه، ۱۳۵۹ -

: نفت و سیاست‌های اقتصادی / ملیحه طاهری.

: انتشارات طاهری، ۱۳۹۹.

: ۱۰۰ ص.

: ۲۰۰۰۰۰ ریال ۳-۴۷-۴۶-۶۰۴۶-۶۲۲-۹۷۸

: فیپا

: کتابنامه: ص ۱۲۳ - ۱۲۴.

: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره صنعت نفت

: -- Views on petroleum industry and trade ۱۹۳۹, Ali Leader of IRI, Khamene'i

: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی

: Petroleum industry and trade -- Economic aspects -- Iran

: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی -- تاریخ

: Petroleum industry and trade -- Economic aspects -- Iran -- History

: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- سیاست دولت

: Petroleum industry and trade -- Government policy -- Iran

: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- سیاست دولت

: Petroleum industry and trade -- Government policy

: ۹۵۷۶HD

: ۲۷۲۸۲۰۹۵۵/۳۳۸

: ۶۲۳۷۹۵۶

نام اثر : نفت و سیاست‌های اقتصادی

مؤلف : ملیحه طاهری

گرافیک : بهره‌های نشر

ناشر : طاهری

قطع : وزیری

چاپ : پیشگام

نوبت چاپ : اول/ ۱۳۹۹

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

قیمت : ۲۰۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۴۶-۴۷-۳

انتشارات طاهری

فهرست مطالب

مقدمه	۹
فصل اول: اقتصاد و نفت	۱۱
اقتصاد نفتی	۱۲
تأثیر نفت در سیاست‌های اقتصادی ایران	۱۷
اقتصاد منهای نفت	۲۳
فصل دوم: مؤلفه‌های مؤثر بر اقتصاد نفت	۲۹
عوامل مؤثر بر درآمد نفت خام کشور	۳۰
عوامل کاهش قیمت نفت	۳۱
اثرات کاهش قیمت نفت بر اقتصاد ایران	۳۲
عوامل مؤثر بر افزایش قیمت نفت	۳۳
تبعات افزایش قیمت نفت	۳۶
شوگ نفتی	۳۷
۱- کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی	۳۸
۲- کشورهای توسعه‌نیافته و مصرف‌کننده	۳۸
۳- کشورهای صادرکننده نفت	۳۹
راهکارهای مقابله با پیامدهای منفی سیر نزولی قیمت نفت	۳۹
ساختار جهانی نفت	۴۰
عملکرد دولت در رابطه با درآمدهای نفتی	۴۴
کاهش وابستگی به نفت با حمایت از تولید ملی	۴۶
اولویت‌های سرمایه‌گذاری نفتی ایران	۴۸
الف - استراتژی صنعت نفت	۴۸
ب - سرمایه‌گذاری در صنایع گازی	۴۸
ج - معضلات صنایع پتروشیمی	۴۹

۴۹	د- صنایع پالایش و فرآورده‌های نفتی
۵۳	فصل سوم: نقش نفت در اقتصاد جهانی
۵۴	جهانی شدن اقتصاد نفت
۵۶	اوپک و جهانی شدن
۷۳	فصل چهارم: تأثیر نفت در تحقق جهش اقتصادی
۷۴	فلسفه اقتصاد مقاومتی
۷۷	صنعت نفت تجلیگاه اقتصاد مقاومتی
۷۷	ابعاد برجسته اقتصاد مقاومتی در صنعت نفت
۷۹	کاهش و حذف تدریجی خام‌فروشی منابع نفت و گاز
۸۰	حمایت از تولیدکنندگان داخلی
۸۰	حمایت از پژوهش‌های تولید محور
۸۰	اقتصاد بدون نفت، راهبردی خردمندانه
۸۴	چالش‌های درآمدهای نفتی در اقتصاد ایران
۸۶	تزریق دلارهای نفتی به اقتصاد ملی
۸۷	راهکارهای خروج از اقتصاد نفتی
۹۱	فصل پنجم: گزیده بیانات مقام معظم رهبری پیرامون درآمدهای نفتی
۹۲	اگر نفت در اختیار غربی‌ها بود
۹۲	قطع وابستگی به نفت
۹۳	قطع وابستگی به نفت
۹۴	اقتصاد و ملت ایران باید از نفت جدا شود
۹۴	نفت را مفت می‌فروشیم؛ آمادگی برای روزی که نفت تمام شود
۹۵	نفت ابزار توسعه و قدرت سیاسی کشور باید باشد
۹۶	اقتصاد وابسته به نفت، میراث رژیم پهلوی
۹۶	اقتصاد منهای نفت

- ۹۶ ضربه اقتصادی نفت به ایران
- ۹۷ آمادگی برای کاهش درآمد نفتی
- ۹۹ منابع و مآخذ

www.ketab.ir

ذخایر عظیم نفت جهان در ایران، خلیج فارس، عراق، عربستان سعودی، آمریکای جنوبی، آمریکا، کانادا، روسیه (ولگا، اورال و سیری غربی)، آفریقا، لیبی، نیجریه، ونزوئلا، خلیج مکزیک و دریای شمال قرار دارد. حدود ۷۵ درصد از کل منابع نفت موجود جهان در خاورمیانه واقع است. نفت به تنهایی یک کالای اقتصادی، سیاسی یا استراتژیک نیست، بلکه این سه خصوصیت را توأمًا داراست و نمی‌توان صرفاً به یکی از وجوه آن توجه کرد. رسوخ نفت در تمامی زوایای زندگی بشر، آن را به صورت یک کالای حیاتی درآورده و اساساً در حال حاضر زندگی صنعتی بدون نفت میسر نیست.

صنعت نفت از مؤثرترین و بزرگترین صنایع در جهان و به ویژه ایران است. نفت، علاوه بر اینکه منبع عمده تامین انرژی در دنیای امروز است، نقش مهمی نیز در تعیین میزان قدرت ملی و اعتبار بین‌المللی کشورهای مختلف ایفا می‌کند. بخش نفت در اقتصاد ایران سال‌های زیادی است که عمده درآمد ملی کشور را تأمین می‌کند. از طرفی با توجه به اینکه کشورهای در حال توسعه با منابع محدود و نیازهای نامحدود روبه‌رو هستند و نمی‌توانند تمام بخش‌های اقتصادی را همزمان توسعه دهند، باید به بخش‌های مهم و کلیدی خود اولویت دهند.

امروزه اکثر اندیشمندان اقتصاد سیاسی اجماع دارند که فرایند توسعه یافتگی سیاسی و اقتصادی و بالطبع امنیت ملی کشورهای صادرکننده نفت، تحت تأثیر درآمدهای نفتی و به عبارتی اقتصاد نفتی این کشورها قرار دارد. تأثیرپذیری حیات سیاسی و به طور مشخص امنیت ملی از نفت در چند دهه اخیر نمودهای متفاوتی داشته است. برخی از ویژگی‌های صنعت نفت از قبیل وابستگی به فراز و نشیب تقاضا و مصرف در بیرون از مرزهای ملی، وابستگی صنعت نفت به تکنولوژی‌های پیچیده کشورهای صنعتی و شرکت‌های چندملیتی، وابستگی سرمایه‌گذار کلان برای اکتشاف و استخراج و کنترل قیمت نفت به وسیله نیروهای بین‌المللی، گستره و عمق تأثیرگذاری این ماده را بر سرنوشت ملی بیشتر کرده است.

بدین ترتیب می‌توان گفت وابستگی کشورمان به درآمد نفتی در عرصه اقتصاد بین‌الملل یک روی مسئله است. روی دیگر مسئله در تعامل امنیت ملی کشور با درآمدهای نفتی، تأثیری است که نفت در عرصه داخلی بر حیات اجتماعی و اقتصادی دارد. متأسفانه باید اذعان نمود که

اگر نفت را از اقتصاد ملی حذف نماییم تمام ارکان حیات اقتصادی و اجتماعی و حتی سیاسی ما شدیداً تحت الشعاع آن قرار می‌گیرد. تزریق سرمایه به بخش صنعت، واردات کالاهای اساسی، تأمین و دستیابی به تکنولوژی جدید صنعتی و نظامی و تأمین انرژی داخلی، وابسته به درآمدهای نفتی است. حتی می‌توان گفت امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی و حتی از دیدگاهی فراتر، امنیت و ثبات سیاسی کشور تحت تأثیر درآمدهای نفتی و به عبارتی اقتصاد نفتی می‌باشد.

در این کتاب ضمن تشریح نقش نفت در اقتصاد و بررسی ابعاد و زوایای اقتصاد نفتی، به متغیرهای مؤثر بر بازارهای نفت اشاره می‌شود و عوامل مؤثر بر میزان درآمد نفت خام کشور مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد و در ادامه ضمن تبیین اقتصاد جهانی نفت و تشریح تأثیر اقتصاد مقاومتی در صنعت نفت، در خاتمه به اجمال به گزیده‌ای از بیانات مقام معظم رهبری پیرامون نفت و درآمدهای نفتی اشاره می‌شود.